

Nr 27.

Av herr **Hedlund** i Östersund, om viss ändring av tuberkulosförordningen.

Samhällets kamp mot tuberkulosen har med varje år tilltagit. Dispensärverksamheten är väl organiserad, moderna sjukhus och sjukstugor ha inrättats, bostäder förbättrats och den förebyggande verksamheten i form av sommarkolonier och profylaktikerhem för barn är allmänt genomförd. Allt detta har åsamkat staten, landstingen och enskilda sammanslutningar stora utgifter, men tack vare denna offervilja har sjukdomens härjningar kunnat begränsas.

Genom ett målmedvetet upplysningsarbete — bedrivet av läkare, dispensärer och i synnerhet av Svenska Nationalföreningen mot tuberkulos — har allmänheten kommit att inse betydelsen av att noggrant efterleva givna råd och anvisningar. De sjuka ha i allmänhet eftersträvat att iakttaga givna läkareföreskrifter och sjukvårdsanstalterna ha till bristningsgränsen varit anlitade. Icke så sällan ha de sjuka underkastat sig anstaltsvård för att skydda sina anhöriga och sin omgivning från sjukdomssmitta.

Tyvärre har man dock konstaterat fall, då den sjuke i smittosamt stadium icke iakttagit nödig försiktighet för smittans spridning och motsatt sig vård vid sjukvårdsinrättning. Dessa personer äro i regel asociala och tillhöra fattigvårdens besvärliga klientel. De utgöra en allvarlig fara för sin omgivning, och exempel saknas ej på att dessa personer genom sin vårdslöshet överfört sjukdomen till andra personer. Denna kategori av sjuka utnyttja ofta sin sjukdom för sitt parasiterande liv. Under uppgift att de ämna mottaga sanatorievård utrustas de av fattigvården med nödiga kläder härför. Sjukhusvistelsen blir ytterst kortvarig, och efter någon tid finner man dem åter i deras vagabonderande liv.

Ehuru dessa personer bevisligen utgöra en allvarlig fara för andra människors liv och hälsa, saknas dock korrektiv till skydd mot dem. Icke minst med hänsyn till de ansträngningar som göras för att bekämpa tuberkulosen framstår det som en orimlighet att samhället saknar tvångsmedel emot personer, som sabotera dessa ansträngningar. Sabotören är oemottaglig för upplysningsverksamhet, han låter ej påverka sig genom övertalning och stundom ger han intryck av tillfredsställelse, då han ser medmänniskor lida av samma sjukdom som han själv plågas av.

Varken tuberkulosförordningen eller annan författning synes lämna möjlighet att mot en persons vilja intaga eller kvarhålla honom på vårdanstalt för tuberkulösa. Avsaknaden av sådana bestämmelser försvårar dock i många fall en effektiv kamp emot sjukdomens spridning och hindrar tillika en ända-

målsenlig hjälpform åt den sjuke. Alla skäl — icke minst de humanitära — tala för att lagliga tvångsmedel böra i här berört hänseende tillskapas.

Dylik lagstiftning bör dock kringgärdas med bestämmelser, som lämna säker garanti för att densamma ej missbrukas. Sådan garanti torde vinnas, om lagen angiver mot vilka tvångsmedel får användas samt vilka myndigheter som äro behöriga att besluta om tvångsåtgärden. Beslut att bereda person sjukhusvård mot hans vilja eller att kvarhålla honom på sjukvårdsinrättning bör underställas överordnad myndighets — länsstyrelsens eller medicinalstyrelsens — prövning.

På grund av det anförda får jag hemställa,

att riksdagen måtte besluta sådant tillägg i tuberkulosförordningen eller annan författning att vissa tuberkulösa personer kunna mot sin vilja intagas eller kvarhållas vid vårdanstalt för tuberkulösa.

Stockholm den 16 januari 1943.

Verner Hedlund,
Östersund.